

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням ІХ сесії Дергачівської
районної ради VII скликання
19 липня 2016 року №129-7

**ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ
ТА ЗМЕНШЕННЯ СПОЖИВАННЯ
ЕНЕРГОРЕСУРСІВ
ДЕРГАЧІВСЬКОГО РАЙОНУ
на 2016 – 2020 роки**

Дергачі 2016 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. Опис проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма	4
2. Мета Програми	5
3.Перелік показників, за якими здійснюватиметься оцінка запланованих заходів з економії паливно-енергетичних ресурсів.....	5
4. Оцінка стану енергозбереження у житлово-комунальному господарстві та бюджетній сфері.....	6
5.Шляхи розв'язання проблеми.....	7
6. Фінансування заходів Програми.....	9
7.Строки виконання Програми	9
8. Очікувані результати	10

ВСТУП

Одними з найбільш гострих проблем України на сучасному етапі її розвитку є проблеми стабільного енергозабезпечення та ефективного використання енергоресурсів, від вирішення яких значною мірою залежить рівень економічного і соціального розвитку суспільства.

Саме тому енергозбереження на державному рівні визнано одним із пріоритетів економічної політики держави. В умовах постійно зростаючих цін на основні види енергоресурсів та значної зовнішньоекономічної залежності від постачальників енергоносіїв, енергозбереження та енергоефективність набувають особливої актуальності для загального підвищення економічної ефективності господарства.

У відповідності до стратегічних пріоритетів соціально-економічної політики України ставиться завдання переведення національної економіки на енергозберігаючу модель розвитку, спрямовану на суттєве скорочення енергетичної складової у собівартості виробництва та сфери послуг. Цією Програмою встановлюються галузеві пріоритети й основні напрями діяльності, а також засоби та інструменти, що забезпечують ощадливе й ефективне використання енергоресурсів в мережі комунальних підприємств, бюджетних установ, організацій району.

Для енергозбереження характерна висока економічна ефективність. Витрати на тонну умовного палива, отриманого за рахунок енергозбереження, в декілька разів менші за витрати на його закупівлю. Тому, підвищення енергоефективності та енергозбереження стає дійсно стратегічною лінією розвитку економіки та соціальної сфери на найближчу та подальшу перспективу.

Реалізація потенціалу енергозбереження полягає в структурно-технологічній перебудові економіки регіону і подальшому удосконаленні адміністративних та економічних механізмів, що сприяють підвищенню енергоефективності та енергозбереженню. Цей процес передбачає виведення з роботи морально застарілого, зношеного устаткування, припинення випуску неефективної (з точки зору енерговикористання) продукції, послуг та впровадження нових технологій, обладнання і побутових приладів.

Технологічна перебудова, впровадження новітніх технологій, машин, обладнання та побутових приладів потребує накопичення власного та залучення зовнішнього інвестиційного капіталу.

Створення сприятливого клімату для розробки, виробництва та впровадження енергоефективних технологій, машин і устаткування можливе за умови проведення ефективної цінової політики, цільового кредитування відповідних програм та проектів за рахунок коштів державного, обласного та місцевих бюджетів.

Важливим фактором підвищення енергоефективності є забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки усіх суб'єктів економічної діяльності при вирішенні питань енергоспоживання та енергозбереження.

Основні заходи, які будуть передбачені Програмою, зосереджено, в першу чергу, на енергозбереженні в бюджетній, житловій та комунальній сферах, які, в значній мірі, визначають якість життя населення.

1.Опис проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

На сьогоднішній день в Україні зростає вплив чинників, що спонукають до енергозбереження: постійне зростання цін на енергоносії, підвищення адміністративної та економічної відповідальності за перевитрати, нераціональне та неефективне використання паливно-енергетичних ресурсів тощо.

Постійне здорожчання паливно-енергетичних ресурсів, відсутність альтернативних джерел енергопостачання вимагає особливої уваги до питань енергозбереження та енергоефективності.

Для нашого району також, як і для багатьох міст України, характерною є значна енерговитратність комунальної та бюджетної сфер.

Серед причин, які негативно впливають на зниження енерговитрат, є:

- 1) високий рівень залежності від імпортного газу, низька ефективність використання енергії;
- 2) постійне зростання вартості енергоресурсів;
- 3) недостатність коштів на впровадження енергоощадних та енергоефективних заходів;
- 4) відсутність централізованої роботи в напрямку енергозбереження та енергоефективності;
- 5) брак коштів у підприємств на розробку проектно-кошторисної документації;
- 6) неповне оснащення бюджетних установ та житлового фонду міста засобами обліку та регулювання споживання енергоносіїв;

Програма містить організаційні заходи та перелік енергозберігаючих заходів, виконання яких спрямоване на:

- забезпечення реалізації в районі державної політики у сфері енергозбереження;
- вдосконалення її системи управління енергозбереженням, спрямованої на підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів у бюджетній та комунальній сферах;
- зниження енергоємності при виробництві тепла, наданні послуг з водопостачання та водовідведення;
- застосування нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії;
- повного забезпечення приладами обліку енергоресурсів, здійснення розрахунків за спожиті енергоресурси та воду тільки за показниками приладів обліку для всіх категорій споживачів;
- здійснення заходів з популяризації серед широких верств населення ефективного та ощадливого споживання паливно-енергетичних ресурсів для формування у мешканців міста світогляду, орієнтованого на енергозбереження.

Реалізація наведених заходів має пріоритетний характер, і від успішності створення ефективної системи енергоспоживання значною мірою залежатиме можливість проведення належної політики енергоефективності та енергозаощадження у житлово-комунальній та бюджетній сфері міста.

Програма підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергоресурсів Дергачівського району на 2016-2020 роки розроблена на виконання вимог Закону України «Про енергозбереження» від 01.07.1999 № 74/94-ВР (зі змінами), Закону України «Про альтернативні джерела енергії» від 20.02. 2003 року N 555-IV (зі змінами), Закону України «Про альтернативні види палива» від 14.01.2000 N 1391-XIV (зі змінами), розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1567-р «Про програми підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергоресурсів», наказу Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів від 17.03.2009 № 33 «Про затвердження Методики галузевих, регіональних програм енергоефективності та програм зменшення споживання енергоресурсів бюджетними установами шляхом їх раціонального використання» завдань «Енергетичної стратегії України на період до 2030 року», Указів Президента України «Про заходи щодо забезпечення енергетичної безпеки України» № 1199/2005, «Про невідкладні заходи щодо забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів» № 174/2008, «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України» від 30.05.2008 «Про стан реалізації державної політики щодо забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів» № 679/2008 від 28.07.2008 та на підставі пропозицій підприємств, організацій та установ району.

Головне завдання Програми реалізувати виявлені резерви з енергозбереження за рахунок стовідсоткового обліку та регулювання споживання енергоресурсів, впровадження новітніх технологій, матеріалів, сировини, виконання заходів, спрямованих на скорочення енергоспоживання.

Передбачається періодичне проведення аналізу ефективності виконаних заходів.

При необхідності до Програми можуть бути внесені зміни та доповнення.

2. Мета програми

Метою Програми є:

- скорочення рівня невиробничих втрат паливно-енергетичних ресурсів;
- скорочення використання паливно-енергетичних ресурсів в житлово-комунальному господарстві;
- відносне скорочення бюджетних видатків на використання паливно-енергетичних ресурсів в бюджетних установах.

Одним із основних завдань Програми є визначення загальноіснуючого та перспективного потенціалів енергозбереження, розробка основних напрямків їх реалізації у матеріальному виробництві та сфері послуг, створення програми першочергових, перспективних заходів і завдань з підвищення енергоефективності та освоєння практичного потенціалу енергозбереження.

Програма є цільовою і містить конкретні енергозберігаючі заходи, що передбачають отримання економічного ефекту від їх запровадження.

В Програмі заходи розроблені на підставі пропозицій підприємств, органів місцевого самоврядування району, структурних підрозділів районної державної адміністрації.

3. Перелік показників, за якими здійснюватиметься оцінка запланованих заходів з економії паливно-енергетичних ресурсів

- зменшення рівня втрат паливно-енергетичних ресурсів;
- відносне скорочення обсягу бюджетних видатків;
- модернізація діючих котелень, підвищення ефективності діючих систем;
- переведення котелень на альтернативні види палива;
- утеплення входів та тепломереж, проведення робіт по ремонту та заміні мереж теплопостачання;
- встановлення приладів обліку тепло-, електроенергії та водопостачання;
- проведення енергетичного аудиту будівель;
- утеплення фасадів будівель;
- проведення теплоізоляції дахів будівель;
- заміна вікон на енергозберігаючі склопакети;
- заміна традиційних освітлювальних приладів на сучасні енергоефективні джерела світла;
- економія та скорочення витрат теплової енергії;
- відновлення теплоізоляції внутрішньо будинкових трубопроводів;
- усунення нераціональних витоків із системи водопостачання;
- сприяння мешканцям у встановленні приладів обліку водо-, тепло-, енергопостачання, інше.

При розробці установами (організаціями) норм споживання теплової та електричної енергії повинен застосовуватися розрахунково-аналітичний метод, який передбачає визначення питомих норм споживання теплової та електричної енергії шляхом обчислення їх споживання за статтями витрат на підставі прогресивних показників використання, здійснення запланованих заходів з економії паливно-енергетичних ресурсів.

4. Оцінка стану енергозбереження у житлово-комунальному господарстві та бюджетній сфері

Моніторинг стану виконання заходів з енергоефективності та енергозбереження у житлово-комунальному господарстві та бюджетної сфері району свідчить про те, що серед основних енергоефективних технологій, які впроваджувалися протягом останніх років, основна увага приділялась модернізації існуючого устаткування, заміні труб на попередньоізольовані, встановлення енергозберігаючих та заощаджувальних освітлювальних приладів, встановлення частотних перетворювачів та інше. Впровадження зазначених технологій сприяло скороченню споживання природного газу, витратам бюджетних коштів та покращенню стану навколишнього середовища.

Житловий фонд.

Враховуючи поступове підвищення цін на енергоносії, комунальними підприємствами розпочато роботу з впровадження заходів з енергозбереження у житлових будинках.

Для зменшення витрат електроенергії було проведено заміну електроламп на енергозберігаючі в під'їздах та на сходових клітках, проведено поточний ремонт 16-ти електрощитових, замінено 4-ри рубильника в житлових будинках, проведено повну заміну 2-х стояків електропостачання, проведено заміну трансформатора струму.

Виконувались роботи по ремонту покрівель в будинках, утепленню горищ і підвальних приміщень, вхідних дверей та на дах, скління вікон, встановлення відсутніх дверей та пружин на сходових клітинах крім того встановлені домофонні системи з броньованими вхідними дверми також дали додатковий ефект з економії тепла.

Було проведено заміну аварійних ділянок теплових мереж, заміну водопроводу холодного та гарячого водопостачання..

Теплове господарство.

Філія ХОКП «Дирекція розвитку інфраструктури території» Дергачівське підприємство комунального господарства» в рамках співпраці з Японською організацією в 2015 році провела модернізацію котельні з встановленням твердопаливного котла по вул. Сумський Шлях,79 в м. Дергачі, в зв'язку з заміною обладнання економія природного газу по котельні складе 125,7 тис.м3 або 962,9 тис.грн.

З метою зменшення використання енергоресурсів, філією ХОКП «ДРІТ» «ДПКГ» виконані роботи по заміні аварійної ділянки теплової мережі 1,140 м в двухтрубном вимірі, на придбання труби з районного бюджету виділено кошти в сумі 250,0 тис.грн. проведено заміну насосу та електродвигуна на більш економічні на котельні комунальної власності в смт. Мала Данилівка, по вул. Академічна,32 з районного бюджету виділено кошти в сумі 216,0 тис.грн .

В 2016 році проведено роботу по заміні окремих ділянок теплових мереж ф57-27 м.п., згідно заходів з підготовки до нового опалювального сезону виконані планові роботи на котельні по вул. Садова,26 в м.Дергачі, проведена закупівля матеріалу для заміни тепломереж по пров. Дергачівський в м.Дергачі. Крім того готуються документи для проектів по модернізації котельень за адресою: вул. Сумський Шлях, 163, вул. Леонова,1 (встановлення одного котла КВСа-1,0 та двух котлів НІКА-0,5), ведуться роботи по встановленню твердопаливного котла на котельні за адресою смт.Солоницівка, вул. Щорса,1.

Філією ХОКП «Дирекція розвитку інфраструктури території» «Солоницівське підприємство комунального господарства» замінено сталеву трубу ф325 магістрального водопроводу на ПЕ-100 ф200-177 м та трубу внутрішньо квартального водопроводу ф63-20 м, що призвело до значної економії електроенергії та зменшення ймовірності виникнення аварій на

водопроводі у майбутньому. З метою зменшення використання енергоресурсів планується виконання слідуєчих робіт: ремонт теплоізоляції зовнішніх мереж, встановлення пристроїв частотного регулювання, заміна водопровідних мереж, установка нового регулятора тиску води, будівництво башти «Рожновського» на свердловині.

Бюджетна сфера.

З метою зменшення споживання енергоресурсів у 2015 році виділені кошти районного бюджету на заміну вікон в закладах освіти в сумі 500, 0 тис. грн., та на проведення поточних ремонтів, а саме ремонт систем опалення, систем водопостачання та водовідведення, ремонт покрівель 1110,67 тис. грн.

У закладах охорони здоров'я у 2015 році за рахунок коштів місцевого бюджету 899,5 тис.грн. були замінені вікна у 5 медичних установах та поміняні двері в 1 установі.

Виконувалися поточні ремонти систем теплопостачання, поточний ремонт зовнішніх теплових мереж, поточний ремонт системи опалення, проводилася заміна ламп розжарювання на енергоефективні.

5 Шляхи розв'язання проблеми

Визначення шляхів розв'язання проблем енергоефективності в районі базується на принципах системності, комплексності, технічної та економічної спроможності.

Проблеми передбачено розв'язати завдяки реалізації заходів за наступними напрямками:

Заходи з енергозбереження у промисловому секторі району

Узагальнюючи пропозиції, висловлені підприємствами, організаціями та установами району до включення до районної Програми підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергоресурсів, найбільш пріоритетними, першочерговими організаційно-технічними заходами у промисловому секторі економіки слід вважати:

- розробку та постійне ведення енергетичних паспортів усіма господарчими споживачами паливно-енергетичних ресурсів;

- створення індивідуальних програм енергозбереження промислових, сільськогосподарських, будівельних, транспортних та інших підприємств і організацій та механізмів їх супроводження;

- популяризацію енергозбереження у промисловості, підвищення вимог до раціонального споживання енергоносіїв на всіх ланках виробництва;

- розробку механізму фінансування програми енергозбереження на підприємстві за рахунок самофінансування шляхом створення цільових фондів енергозбереження;

- встановлення персональної відповідальності керівників підприємств за перевитрати паливно-енергетичних ресурсів;

- впровадження обліку споживання на окремих енергоємних ланках виробництва і його аналіз;
- підвищення ефективності використання палива як у промислових процесах, так і при виробленні теплової енергії, розробку карт споживання палива та дотримання цих норм;
- використання альтернативних видів палива (газ різного походження, відходи деревообробки та сільськогосподарського виробництва тощо);
- контроль за витратами електроенергії на освітлення, впровадження економічних освітлювальних джерел;

Заходи з енергозбереження у житлово-комунальному господарстві

Найважливішими заходами, спрямованими на енергозбереження в галузі, визначені:

- у теплоенергетиці – заміна існуючого газопальникового обладнання котлів на економічне газопальникове обладнання, заміна теплових мереж із зменшенням діаметрів трубопроводів (з урахуванням проектних та пуско-налагоджувальних робіт), заміна газових котлів на котли, що використовують альтернативні види палива;
- у житловому господарстві – впровадження прогресивних архітектурно-конструктивних рішень та технологій будівництва і ремонту житла, поліпшення теплозахисних та енергозберігаючих характеристик будівель;
- у водопровідно-каналізаційному господарстві – впровадження технологічних схем регулювання п'єзометричних характеристик на водопровідних мережах, технологій переривчастої аерації стічних вод, автоматизація роботи насосних станцій;

Заходи з енергозбереження в бюджетній сфері

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.1999 № 2183 "Про скорочення енергоспоживання бюджетними установами, організаціями та казенними підприємствами" в районі повинні проводитись енергетичні обстеження бюджетних установ, за висновками яких встановлюються необхідні обсяги споживання енергоносіїв та визначаються конкретні рекомендації та енергозберігаючі заходи.

Енергетичні обстеження бюджетних установ повинні проводити спеціалізовані організації, атестованими в установленому порядку на право проведення цих обстежень. Для бюджетних установ та організацій до енергозберігаючих належать заходи, спрямовані на скорочення енергоспоживання, а саме:

- заміною застарілих котлів на більш сучасні, або на альтернативному паливі;
- регулювання і облік споживання води, газу, теплової та електричної енергії, заміна ламп розжарювання на енергозберігаючі;

- модернізація огорожувальних конструкцій, вікон і дверей реконструкція мереж і систем постачання;
- регулювання і облік споживання води, газу, теплової та електричної енергії;

6. Фінансування заходів Програми

Фінансування заходів Програми передбачається здійснювати за рахунок коштів державного, обласного та районного бюджетів, бюджетів селищних, сільських та міських рад, власних коштів підприємств, установ, організацій, кошти інвесторів, а також джерел, не заборонених законодавством.

Програмою передбачається впровадження заходів з енергозбереження протягом 2015-2020 років на загальну суму 27 705 300 грн.

Обсяг ресурсів всього, в тому числі	Державний бюджет	Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Кредити, гранти, п озики, тощо	Власні кошти	Інші кош ти
27705,3	5369,0	1030,3	4525,0	14150,0	2191,0	440,0

7. Строки виконання програми

Строк виконання Програми – 5 років:

- початок – 01.01.2016р.;
- закінчення – 31.12.2020р.

Протягом цього періоду передбачається:

- удосконалення системи місцевого управління енергозбереженням і координація формування та виконання програм енергозбереження;
- сприяння створенню інфраструктури енергозбереження;
- визначення найбільш перспективних енергозберігаючих пропозицій та проектів з метою їх подальшого впровадження.

8. Очікувані результати

Для реалізації потенціалу енергозбереження та підвищення ефективності виробництва продукції (послуг) потрібна структурно-технологічна перебудова економіки підприємств усіх форм власності району, заміна фізично зношеного устаткування, впровадження новітніх технологій, обладнання і приладів.

Впровадження заходів, спрямованих на виконання Програми підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергоресурсів Дергачівського району на 2016-2020рр., дасть можливість на кінець 2020 року знизити енергоемність продукції, робіт та послуг до 4 % на рік.

Заходи, спрямовані на виконання Програми підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергоресурсів Дергачівського району на 2016 – 2020 роки (додаток 1) є невід’ємною частиною цієї програми.

В цілому, розростання робіт з виконання районної Програми енергозбереження дасть можливість підвищити загальний рівень добробуту населення, поліпшити структуру соціальної сфери, плідно вплинути на екологічний стан довкілля.

Перший заступник голови
райдержадміністрації

І.Б. ГАПЛЄВСЬКА